

Redakcijski pročišćeni tekst

Vrijedi od 1.1.2020

Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor

OPĆE I TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje izbor zastupnika u Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: izbori).

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i na ženski rod.

Članak 2.

Mandat zastupnika izabranih u Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: Sabor) traje 4 godine i može se produljiti samo u slučaju rata ili u slučajevima iz članka 17. i 100. Ustava Republike Hrvatske.

Mandat zastupnika nije obvezujući i oni nisu opozivi.

Članak 3.

Jamči se sloboda opredjeljenja birača i tajnost njihova glasovanja.

Birač na istim izborima može glasovati samo jedanput.

Nitko ne može glasovati u ime druge osobe.

Nitko ne može zahtijevati izjašnjenje birača o njegovu glasačkom opredjeljenju.

Birač je slobodan objaviti svoje glasačko opredjeljenje.

Nitko ne može biti pozvan na odgovornost zbog glasovanja ili zbog toga što nije glasovao.

Članak 4.

Zastupnike u Sabor biraju, na temelju općeg i jednakoga biračkog prava, svi hrvatski državljani s navršениh 18 godina života (u daljnjem tekstu: birači).

Za zastupnika može biti biran hrvatski državljаниn s navršениh 18 godina života.

Zastupnici u Saboru imaju pravo uvida u registar birača za vrijeme dok obnašaju dužnost.

Članak 5.

Predsjednik Republike Hrvatske donosi odluku o raspisivanju izbora za zastupnike u Sabor i saziva Sabor na prvo zasjedanje.

Odlukom o raspisivanju izbora iz stavka 1. ovoga članka određuje se dan provedbe izbora.

Dan provedbe izbora je neradni dan.

Od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora iz stavka 1. ovoga članka do dana izbora za zastupnike u Sabor mora proteći najmanje 30 dana.

Članak 6.

Izbori se provode na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske i u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske.

Članak 7.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj glasuju na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske određenima prema njihovom prebivalištu.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan održavanja izbora zateknu se na službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, birači koji se na dan izbora nalaze u mirovnim operacijama i misijama, birači koji se kao članovi posade pomorskih i riječnih brodova pod hrvatskom zastavom zateknu izvan njezinih granica, na plutajućim objektima u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske, birači koji su smješteni u ustanovama socijalne skrbi te birači lišeni slobode, glasuju na posebnim biračkim mjestima određenima u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan izbora zateknu se izvan granica Republike Hrvatske glasuju u sjedištu diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske za zastupnike izborne jedinice prema svom prebivalištu na području Republike Hrvatske, uz prethodnu registraciju ili potvrdu radi glasovanja izvan mjesta prebivališta.

Članak 8.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj imaju pravo na zastupljenost u Saboru i biraju tri zastupnika na temelju kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici, a na kandidiranje i izbor zastupnika u Sabor na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju.

NESPOJIVOST DUŽNOSTI, MIROVANJE I PRESTANAK ZASTUPNIČKOG MANDATA, TE ZAMJENJIVANJE ZASTUPNIKA

Članak 9.

Zastupnik istodobno s obnašanjem zastupničke dužnosti ne može biti: sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, pučki

pravobranitelj, zamjenik pučkog pravobranitelja, predsjednik ili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministar državni tajnik, čelnik državne upravne organizacije, zamjenik čelnika državne upravne organizacije, rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva, zamjenik ravnatelja državne upravne organizacije, glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik ministarstva, predstojnik ureda i ravnatelj agencije Vlade Republike Hrvatske, predstojnik Ureda Predsjednika Republike, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, veleposlanik, generalni konzul, župan ili zamjenik župana, gradonačelnik ili zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama, član uprave trgovačkog društva, ustanove i izvanproračunskog fonda u pretežitom državnom vlasništvu te čelnik pravne osobe koja je Saboru obvezna po zakonu podnositi izvješće.

Za vrijeme trajanja mandata zastupnik može prihvatiti obnašanje dužnosti koja se u skladu s odredbama ovoga Zakona smatra nespojivom dužnosti.

Za vrijeme obnašanja nespojive dužnosti njegov će mandat biti u mirovanju, a zamjenjivat će ga zamjenik u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

- genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo,

Članak 10.

Zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. ukoliko podnese ostavku,
2. ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost,
3. ukoliko je pravomoćnom sudbenom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci,
4. smrću.

Članak 11.

Zastupnika čiji je mandat prestao, te zastupnika kod kojeg je nastupila nespojivost istodobnog obnašanja dužnosti ili mirovanje mandata na temelju pisanog zahtjeva, zamjenjuje zamjenik zastupnika.

Zamjenik zastupnika počinje obnašati zastupničku dužnost nakon što Sabor utvrdi nastup zakonskih pretpostavki za primjenu instituta zamjenjivanja.

Članak 12.

Brisan.

Članak 13.

Po prestanku obnašanja nespojive dužnosti, zastupnik nastavlja obnašanje zastupničke dužnosti na temelju prestanka mirovanja mandata u Saboru, ako podnese pisani zahtjev predsjedniku Sabora u roku od 8 dana od prestanka obnašanja nespojive dužnosti. Mirovanje zastupničkog mandata prestat će osmog dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva.

NAPOMENA: vjerodostojno tumačenje

Nastavljanje obnašanja zastupničke dužnosti na temelju prestanka mirovanja mandata u Saboru zastupnik može tražiti jedanput u tijeku trajanja zastupničkog mandata.

Članak 14.

Zastupnik ima pravo jednokratno, tijekom trajanja zastupničkog mandata, podnošenjem pisanog zahtjeva predsjedniku Sabora, staviti svoj mandat u mirovanje.

Mirovanje zastupničkog mandata ne može trajati manje od šest mjeseci, a za vrijeme trajanja mirovanja zastupnika će zamjenjivati zamjenik.

Mirovanje zastupničkog mandata prestat će osmog dana od dana kad je zastupnik koji je stavio mandat u mirovanje podnio predsjedniku pisanu izjavu o ponovnom obnašanju zastupničke dužnosti.

Članak 15.

Brisan.

PRAVO PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ NA ZASTUPLJENOST U HRVATSKOM SABORU

Članak 16.

Republika Hrvatska jamči pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ostvarenje prava na zastupljenost u Saboru.

Pripadnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj imaju pravo birati osam zastupnika u Sabor koji se biraju u posebnoj izbornoj jedinici koju čini područje Republike Hrvatske.

Odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju ne odnose se na glasovanje za izbor zastupnika nacionalnih manjina.

Članak 17.

Pripadnici srpske nacionalne manjine biraju tri zastupnika u Sabor u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Pripadnici mađarske nacionalne manjine biraju jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici talijanske nacionalne manjine biraju jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici češke i slovačke nacionalne manjine biraju zajedno jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine biraju zajedno jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine biraju zajedno jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici nacionalnih manjina iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka uz kandidata za zastupnika predlažu i kandidata za njegova zamjenika koji se bira zajedno s njim.

Pripadnici nacionalnih manjina iz stavka 4., 5. i 6. ovoga članka predlažu samo kandidata za zastupnika, a njegovim zamjenikom postaje zastupnički kandidat koji je iza izabranog zastupnika dobio najviše glasova.

Članak 18.

Pravo predlaganja kandidata za zastupnike nacionalnih manjina i njihovih zamjenika imaju političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj, birači i udruge nacionalnih manjina.

Za pravovaljanost kandidature iz stavka 1. ovoga članka potrebno je prikupiti najmanje 100 potpisa birača.

Članak 19.

Potpisi birača u postupku kandidiranja zastupnika i zamjenika pripadnika nacionalnih manjina koji se biraju u posebnim izbornim jedinicama prikupljaju se na propisanom obrascu u koji se unose ime i prezime, nacionalnost, adresa predloženog kandidata, te ime i prezime, adresa potpisanog birača - predlagatelja.

KANDIDIRANJE

Članak 20.

Pravo predlaganja stranačkih lista za izbor zastupnika u Sabor imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora iz članka 5. ovoga Zakona

Listu za izbor zastupnika u Sabor može samostalno predložiti jedna politička stranka, te dvije ili više političkih stranaka (koalicijska lista).

Političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redoslijed na njima istaknutih kandidata, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama.

Političke stranke određuju na temelju odredbi svojih statuta ovlaštenog podnositelja stranačke liste i kandidature.

Na stranačkoj listi mora biti toliko kandidata koliko se zastupnika bira u Sabor.

Ako predlagatelj predloži manji broj kandidata od broja zastupnika koji se biraju u Sabor, stranačka lista nije pravovaljana.

NAPOMENA: odluka USRH; djelomično ukidanje

Članak 21.

Birači predlažu kandidacijske liste na temelju pravovaljano prikupljenih potpisa.

Za pravovaljanost prijedloga liste izborne jedinice za izbor zastupnika u Sabor potrebno je prikupiti najmanje 500 potpisa birača.

NAPOMENA: odluka USRH; djelomično ukidanje; riječi: "najmanje 1500 potpisa" zamjenjuju se riječima: "najmanje 500 potpisa"

Osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste, u skladu s odredbama ovoga Zakona, je prvi kandidat na listi.

Na neovisnoj listi mora biti toliko kandidata koliko se zastupnika bira u Sabor.

Ako predlagatelj predloži manji broj kandidata od broja zastupnika koji se biraju u Sabor, odnosno ako nije ispunjena pretpostavka iz stavka 2. ovoga članka, neovisna lista nije pravovaljana.

Članak 21.a

Prilikom utvrđivanja i predlaganja stranačkih lista i neovisnih lista za izbor zastupnika u Sabor predlagatelj lista dužni su poštovati načelo ravnopravnosti spolova i voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na listama.

Lista za izbor zastupnika u skladu je s načelima iz stavka 1. ovoga članka ako je na listi najmanje 40% pripadnika svakog spola.

NAPOMENA: odluka USRH; djelomično ukidanje

Članak 22.

Prijedlozi lista moraju prispjeti Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državno izbornom povjerenstvo), najkasnije u roku od 14 dana od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora iz članka 5. ovoga Zakona.

U prijedlogu liste izborne jedinice za izbor zastupnika u Sabor obvezatno se navodi naziv liste, a kandidati moraju biti na listi poredani od rednog broja 1 do zaključno rednog broja 14.

Naziv liste jest puni naziv političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka, koja je, odnosno koje su listu predložile. Ako političke stranke koriste skraćeni naziv stranke, odnosno stranaka, u nazivu se mogu koristiti skraćenice.

Ukoliko je listu predložila skupina birača njezin naziv je "neovisna lista".

Kandidatom se može biti samo na jednoj listi i samo u jednoj izbornoj jedinici.

Članak 23.

Državno izbornom povjerenstvo će u roku od 48 sati od isteka roka iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, prihvatiti i u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj i na Hrvatskoj radioteleviziji objaviti sve pravovaljano predložene liste te imena i prezimena kandidata za svaku izbornu jedinicu.

Državno izbornom povjerenstvo objavit će za svaku izbornu jedinicu zbirnu listu svih pravovaljanih predloženih lista.

Zbirna lista sadrži naziv svake liste izborne jedinice. Na zbirnu listu izborne jedinice najprije se unose stranačke liste koje su predložene u svim izbornim jedinicama, a nakon toga stranačke, odnosno neovisne liste u toj izbornoj jedinici, prema abecednom redu punog naziva političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka koje su predložile listu, odnosno prema abecednom redu prezimena prvih kandidata na neovisnoj listi. Ako je više političkih stranaka predložilo zajedničku listu, ona će se unijeti na zbirnu listu prema nazivu prve po redu političke stranke u prijedlogu.

Državno izbornom povjerenstvo će u roku iz stavka 1. ovoga članka dostaviti u sjedišta diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske sve prihvaćene liste za svaku izbornu jedinicu, kao i zbirnu listu izbornih lista svake izborne jedinice radi njihove javne objave.

Članak 24.

Brisan.

Članak 25.

Političke stranke koje su predložile prihvaćene liste kandidata za izbor zastupnika u Sabor, mogu na način predviđen njihovim statutom ili posebnom odlukom donesenom na temelju statuta odustati od te liste najkasnije 48 sati nakon što je bila objavljena od strane izbornog

povjerenstva izborne jedinice. Za neovisnu listu odluku o odustajanju donosi osoba ovlaštena za zastupanje liste.

Pisana obavijest o odustanku mora prispjeti izbornom povjerenstvu izborne jedinice u roku iz stavka 1. ovoga članka.

Odustanak jednog ili više kandidata s liste nije dopušten nakon prihvaćanja liste na kojoj su navedeni, te se odustanak nekog od kandidata neće uvažiti i takova će lista ostati pravovaljanom s imenima svih objavljenih kandidata.

Članak 26.

Najkasnije 48 sati nakon što je prihvaćena i objavljena lista, od kandidature za zastupnika u Sabor u izbornim jedinicama gdje se biraju zastupnici nacionalnih manjina može odustati:

- kandidat grupe birača pisanim očitovanjem ovjеровljenim po javnom bilježniku,
- kandidat kojeg je predložila politička stranka uz pisanu suglasnost političke stranke i
- politička stranka koja je predložila kandidata.

Odustanak kandidata iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na njihove zamjenike.

Članak 27.

Ako neki od kandidata na listama za izbor zastupnika u Sabor, odnosno kandidat ili zamjenik u izbornim jedinicama gdje se biraju zastupnici nacionalnih manjina umre u vremenu od dana objave liste kandidata, politička stranka, odnosno stranke ili udruge nacionalnih manjina koje su kandidirale tog zastupnika mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, odnosno zamjenika, bez posebnih uvjeta za valjanost kandidature propisanih ovim Zakonom, sve do 10 dana prije održavanja izbora.

Ako neki od kandidata na listama za izbor zastupnika u Sabor, umre nakon roka iz stavka 1. ovoga članka, na odgovarajući način primijenit će se odredba članka 42. ovoga Zakona.

IZBORNA PROMIDŽBA

Članak 28.

Izborna promidžba počinje danom objave zbirnih lista izbornih jedinica, a završava 24 sata prije dana održavanja izbora.

Na dan održavanja izbora do zatvaranja birališta kao i 24 sata prije dana održavanja izbora zabranjuje se svaka izborna promidžba, objavljivanje procjena izbornih rezultata, kao i objavljivanje prethodnih, neslužbenih rezultata izbora, objavljivanje fotografija u sredstvima javnog priopćavanja, izjava i intervjua kandidata, te navođenje njihovih izjava ili pisanih djela.

Članak 29.

Hrvatska televizija i Hrvatski radio dužni su pratiti izbornu promidžbu te su u razdoblju izborne promidžbe svim sudionicima u izborima dužni omogućiti iznošenje i obrazlaganje njihovih izbornih programa. Nakladnici ostalih medija samostalno odlučuju hoće li i u kojoj mjeri pratiti izbornu promidžbu.

Nakladnici svih medija dužni su u praćenju izborne promidžbe i predstavljanju izbornih aktivnosti kandidata u izborima jamčiti novinarsku neovisnost, profesionalnost i stručnost, dosljedno poštivanje novinarskoga kodeksa te posebno temeljnog načela slobode izražavanja koje je propisano odredbama Ustava Republike Hrvatske, Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i Povelje Europske unije o temeljnim pravima, vodeći se pri tome interesima javnosti.

Članak 30.

Radi ostvarenja pravične zastupljenosti sudionika u izborima koji su istaknuli liste pravične mogućnosti predstavljanja njihovih programa i vođenja izborne promidžbe, Sabor će donijeti u roku od 15 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona pravila o postupanju elektronskih medija s nacionalnom koncesijom u Republici Hrvatskoj tijekom izborne promidžbe.

Pravilima iz stavka 1. ovoga članka razradit će se i utvrditi oblici i vrijeme praćenja izborne promidžbe političkih stranaka, oblik, trajanje i druga pitanja vezana za oglašavanje, način predstavljanja programa političkih stranaka, kandidata na stranačkim i na neovisnim listama, kandidata za zastupnike pripadnika nacionalnih manjina, stranačkih dužnosnika te pravila za emisije s izbornim sučeljavanjima.

TROŠKOVI IZBORNE PROMIDŽBE I PRAVO NA NAKNADU

Članak 31.

Prestao važiti.

Članak 32.

Prestao važiti.

Članak 33.

Prestao važiti.

Članak 34.

Brisan.

Članak 35.

Prestao važiti.

Članak 36.

Prestao važiti.

Članak 37.

Brisan.

IZBOR ZASTUPNIKA U SABOR

Članak 38.

140 zastupnika u Sabor, ne računajući zastupnike nacionalnih manjina i zastupnike koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, bira se tako da se područje Republike Hrvatske podijeli na deset izbornih jedinica te se u svakoj izornoj jedinici bira 14 zastupnika u Sabor.

Zastupnici u Sabor biraju se po proporcionalnoj zastupljenosti i preferencijskom glasovanju.

Birači mogu glasovati samo za jednu listu kandidata.

Birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

Članak 39.

Izborne jedinice određuju se Zakonom o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor tako da se broj birača u izbornim jedinicama ne smije razlikovati više od + - 5 %.

Pri određivanju izbornih jedinica mora se koliko je to najviše moguće voditi računa o zakonom utvrđenim područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.

Članak 40.

Broj zastupnika u Sabor koji će biti izabran sa svake liste izborne jedinice utvrđuje se na sljedeći način:

- ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se brojevima od 1 do zaključno 14, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, zastupnička mjesta u Saboru osvajaju one liste na kojima se iskaže 14 brojčano najvećih rezultata uključujući decimalne ostatke. Svaka od tih lista dobiva onoliki broj zastupničkih mjesta u Saboru koliko je postigla pojedinačnih rezultata među 14 brojčano najvećih rezultata. S liste je izabrano toliko zastupnika koliko je mandata dobila ta lista,

- preferirani glasovi za pojedine kandidate se uvažavaju ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina lista,

- izabrani su oni kandidati sa svake liste koji su dobili najveći broj preferiranih glasova. Kada dva ili više kandidata dobije isti broj preferiranih glasova, odlučujući je poredak na listi kandidata,

- ako na temelju podstavaka 2. i 3. ovoga članka nije izabrano onoliko zastupnika koliko mandata pripada pojedinoj listi, na preostala mjesta na toj listi određuju se zastupnici po redoslijedu na listi.

Članak 41.

Pravo na sudjelovanje u diobi zastupničkih mjesta u izornoj jedinici ostvaruju liste koje na izborima dobiju najmanje 5% važećih glasova birača.

Članak 42.

Zastupnici imaju zamjenike koji obnašaju tu dužnost ako zastupniku mandat miruje ili prestane prije isteka vremena na koje je izabran.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada zamjenika određuje politička stranka koja je bila predlagatelj kandidacijske liste.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi dviju ili više političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s te liste i iz iste stranke kojoj je u trenutku izbora pripadao zastupnik kojem je mandat prestao ili miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada zamjenika određuje politička stranka kojoj je u trenutku izbora pripadao zastupnik kojem je mandat prestao ili miruje.

Zastupnika izabranog na neovisnoj listi zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke koja je nakon provedenih izbora brisana iz registra političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Zastupnika izabranog u izornoj jedinici za izbor zastupnika nacionalnih manjina zamjenjuje zamjenik izabran u istoj izornoj jedinici.

Članak 43.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj na kandidacijskim listama predlažu najmanje šest a najviše četrnaest kandidata za zastupnika.

Članak 44.

Broj zastupnika u Sabor koji će biti izabrani s kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj utvrđuje se na sljedeći način:

- ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se brojevima od 1 do zaključno 3, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, treći rezultat po redu jest zajednički djelitelj kojim se dijeli ukupan broj važećih glasova svake kandidacijske liste (biračka masa liste). Svaka kandidacijska lista dobit će onoliko od tri zastupnička mjesta koliko puta ukupni broj njezinih važećih glasova (biračka masa liste) sadrži zajednički djelitelj, uključujući i decimalne ostatke,

- preferirani glasovi za pojedine kandidate se uvažavaju ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina lista,

- izabrani su oni kandidati sa svake liste koji su dobili najveći broj preferiranih glasova. Kada dva ili više kandidata dobije isti broj preferiranih glasova, odlučujući je poredak na listi kandidata,

- ako na temelju podstavaka 2. i 3. ovoga članka nije izabrano onoliko zastupnika koliko mandata pripada pojedinoj listi, na preostala mjesta na toj listi određuju se zastupnici po redosljedju na listi.

Članak 45.

Brisan.

Članak 46.

Pripadnici nacionalnih manjina iz članka 17. ovoga Zakona biraju zastupnike u Sabor pojedinačnim izborom tako da je za zastupnika izabran kandidat koji je dobio najveći broj glasova birača koji su glasovali. Ako dva ili više kandidata dobiju isti broj glasova, izbori se ponavljaju.

Članak 47.

Brisan.

Članak 48.

Brisan.

Članak 49.

Brisan.

Članak 50.

Brisan.

TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA ZASTUPNIKA U SABOR

Članak 51.

Tijela za provedbu izbora zastupnika u Sabor su:

Državno izborno povjerenstvo, izborna povjerenstva izbornih jedinica, općinska i gradska izborna povjerenstva i birački odbori.

Članak 52.

Brisan.

DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO

Članak 53.

Brisan.

Članak 54.

Brisan.

Članak 55.

Brisan.

Članak 56.

Državno izborno povjerenstvo:

1. brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za zastupnike Sabora,
2. imenuje članove izbornih povjerenstava izbornih jedinica,

3. propisuje i objavljuje obvezatne upute za rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora,
4. određuje biračka mjesta i imenuje predsjednika i članove biračkog odbora u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske,
5. propisuje obrasce u postupku pripreme i provedbe izbora,
6. nadzire rad izbornih povjerenstava izbornih jedinica i pruža im stručnu pomoć,
7. na temelju pravovaljanih prijedloga objavljuje liste izbornih jedinica, te sastavlja zbirne liste izbornih jedinica,
8. nadzire financiranje izborne promidžbe sukladno posebnom zakonu,
9. objavljuje rezultate izbora za zastupnike u Sabor,
10. informira građane o provedbi izbora te mogućnosti ostvarenja zaštite biračkog prava u izbornom postupku,
11. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.

Članak 57.

Obvezatne upute iz članka 56. točke 3. ovoga Zakona objavljuju se u »Narodnim novinama« i na drugi odgovarajući način.

IZBORNO POVJERENSTVO IZBORNE JEDINICE

Članak 58.

Izorno povjerenstvo izborne jedinice ima stalni i prošireni sastav.

Stalni sastav izbornog povjerenstva izborne jedinice čine predsjednik i dva člana, te njihovi zamjenici.

Predsjednika, članove, zamjenika predsjednika i zamjenike članova stalnog sastava izbornog povjerenstva izborne jedinice imenuje Državno izorno povjerenstvo iz reda sudaca i istaknutih pravnika.

Članak 59.

Prošireni sastav izbornog povjerenstva izborne jedinice određuje se po prihvaćanju, utvrđivanju i objavi stranačkih lista.

Članovi proširenog sastava izbornog povjerenstva izborne jedinice imaju sva prava i dužnosti stalnih članova izbornog povjerenstva izborne jedinice.

Članak 60.

Prošireni sastav izbornog povjerenstva izborne jedinice čine po dva predstavnika većinske političke stranke, odnosno koalicije i dva dogovorno predložena predstavnika oporbenih političkih stranaka, odnosno koalicija sukladno stranačkom sastavu Sabora i njihovi zamjenici.

Ukoliko se ne postigne dogovor o dva predstavnika političkih stranaka koje se prema stranačkom sastavu Sabora smatraju oporbenima, izbor dva člana proširenog sastava i njihovih zamjenika obaviti će se kockom pred Državnim izbornim povjerenstvom i to između kandidata i zamjenika.

Članak 61.

Izorno povjerenstvo izborne jedinice:

1. brine se za zakonitu provedbu izbora na biračkim mjestima na svom području,
2. određuje biračka mjesta na prijedlog općinskih i gradskih izbornih povjerenstava,
3. imenuje općinska i gradska izborna povjerenstva,
4. imenuje i raspušta biračke odbore,
5. prema obvezatnim uputama Državnoga izbornog povjerenstva obavlja sve tehničke pripreme za obavljanje izbora na svom području,
6. prikuplja i zbraja rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području od općinskih i gradskih izbornih povjerenstava i dostavlja ih Državnom izbornom povjerenstvu,
7. obavlja i druge poslove određene ovim Zakonom.

Članak 62.

Odredbe članka 61. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na izborna povjerenstva izbornih jedinica u kojima se biraju zastupnici pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

Članak 63.

Brisan.

Članak 64.

Brisan.

Članak 65.

Brisan.

Članak 66.

Brisan.

OPĆINSKA I GRADSKA IZBORNA POVJERENSTVA

Članak 67.

Općinska i gradska izborna povjerenstva imenuje izborna povjerenstvo izborne jedinice.

Na sastav i izbor općinskih i gradskih izbornih povjerenstava primjenjuju se ista pravila kao i za sastav i izbor izbornog povjerenstva izborne jedinice.

Članak 68.

Općinska i gradska izborna povjerenstva:

- predlažu izbornom povjerenstvu izbornih jedinica utvrđivanje biračkih mjesta na području općine, odnosno grada,
- predlažu imenovanje biračkih odbora na području općine, odnosno grada,
- predlažu raspuštanje biračkih odbora u slučajevima predviđenima ovim Zakonom,
- prikupljaju podatke o izborima i prosljeđuju ih izbornom povjerenstvu izborne jedinice,
- obavljaju i druge poslove koje na njih iz svoga djelokruga prenese izborna povjerenstvo izborne jedinice.

BIRAČKI ODBORI

Članak 69.

Birački odbori izravno provode glasovanje birača na biračkim mjestima. te osiguravaju pravilnost i tajnost glasovanja.

Birački odbor čine predsjednik i četiri člana, te zamjenici članova. Po dva člana i zamjenika određuje većinska politička stranka ili koalicija, a po dva člana i zamjenika oporbene političke stranke ili koalicije sukladno stranačkom sastavu trenutnog saziva Sabora.

Političke stranke dužne su odrediti članove pojedinih biračkih odbora i dostaviti njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima najkasnije 8 dana prije dana održavanja izbora. Ne odrede li ih, odnosno ne dostave li njihova imena nadležnim izbornim povjerenstvima u tako određenom roku, nadležna izborna povjerenstva samostalno će odrediti članove biračkih odbora.

Predsjednik biračkog odbora i njegov zamjenik ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke, a po mogućnosti trebaju biti pravne struke.

Biračke odbore za sva biračka mjesta, sukladno odredbama stavka 3. i 4. ovoga članka, imenuju izborna povjerenstva nadležna prema odredbama ovoga Zakona, najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora.

PROVEDBA IZBORA

Članak 70.

Najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora, Državno izborno povjerenstvo za biračka mjesta u izvan Republike Hrvatske, a izborna povjerenstva izborne jedinice, za područje Republike Hrvatske objavit će koja su biračka mjesta određena, s naznakom koji će birači glasovati na pojedinom mjestu.

Članak 71.

Birači na službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske glasuju na biračkim mjestima koja će odrediti ministar nadležan za Oružane snage.

Birači koji se kao članovi posade pomorskih i riječnih brodova Hrvatske trgovačke mornarice na dan izbora zateknu izvan granica Republike Hrvatske glasuju na biračkim mjestima koja će odrediti ministar nadležan za pomorski promet.

Birači lišeni slobode glasuju na biračkim mjestima za provedbu glasovanja koja će odrediti ministar nadležan za zatvorski sustav.

Birači koji se na dan izbora nalaze u mirovnim operacijama i misijama glasuju na biračkim mjestima koja će odrediti ministar nadležan za vanjske i europske poslove.

Birači koji su smješteni u ustanovama socijalne skrbi glasuju na biračkim mjestima koja će odrediti ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Prijedlog za imenovanje biračkih odbora na biračkim mjestima iz stavaka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga članka nadležna ministarstva dostavit će povjerenstvima za provedbu izbora u roku od osam dana od dana određivanja biračkog mjesta.

Po zaprimljenom prijedlogu iz stavka 6. ovog članka nadležna povjerenstva za provedbu izbora imenovat će članove biračkog odbora na posebnim biračkim mjestima.

Članove biračkog odbora na biračkim mjestima iz stavka 1. i 5. ovog članka imenuje povjerenstvo izborne jedinice na čijem se području nalaze ta biračka mjesta.

Članove biračkog odbora na biračkim mjestima iz stavaka 2., 3. i 4. ovog članka imenuje povjerenstvo izborne jedinice na čijem je području sjedište trgovačkog društva koje je vlasnik broda, na čijem je području ustanova u kojoj se nalaze osobe lišene slobode, odnosno zapovjedništvo postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Članak 72.

Pri određivanju biračkih mjesta mora se voditi računa o broju birača koji će na njima glasovati, te dostupnosti i prostornoj udaljenosti biračkog mjesta.

Broj birača koji će glasovati na jednom biračkom mjestu odredit će se na način da se glasovanje bez poteškoća može odvijati u vremenu određenom za glasovanje.

Za svako biračko mjesto određuje se posebna prostorija za glasovanje koja se mora opremiti i urediti na način koji će osigurati tajnost glasovanja.

Svako biračko mjesto ima redni broj.

Članak 73.

Brisan.

GLASOVANJE I UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA

Članak 74.

Glasovanje se obavlja osobno, glasačkim listićima.

Glasački se listić tiska u državnoj tiskari koju odredi i izravno nadzire Državno izborno povjerenstvo.

Svaki glasački listić mora imati otisnut serijski broj.

Članak 75.

Glasački listić na kojem se glasuje za jednu od lista izborne jedinice sadrži:

1. naputak o načinu glasovanja,
2. redne brojeve i nazive lista po redoslijedu iz zbirne liste kandidata, a na svakoj listi i redne brojeve i imena i prezimena kandidata,
3. serijski broj.

Članak 76.

Svakom glasaču na biračkom mjestu uručit će se glasački listić u izornoj jedinici prema mjestu prebivališta. Glasača koji ima pravo glasovati u izornoj jedinici za pripadnike nacionalnih manjina mora se upoznati s njegovim pravom da može glasovati za kandidacijsku listu prema mjestu prebivališta ili zatražiti glasački listić za izbor predstavnika nacionalnih manjina te mu uručiti glasački listić sukladno njegovu izboru.

Glasuje se za liste izborne jedinice navedene na glasačkom listiću.

Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice. Ako birač želi pojedinom kandidatu na toj listi dati preferirani glas, zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojemu daje preferirani glas.

Članak 77.

Glasački listić na kojem se glasuje u izbornoj jedinici u kojoj se bira zastupnik nacionalne manjine i njegov zamjenik sadrži:

1. ime i prezime kandidata i njegovog zamjenika,
2. puni i skraćeni naziv političke stranke, odnosno dviju ili više stranaka koje su predložile kandidata. Ako je kandidat predložen od grupe birača u skladu s odredbama ovoga Zakona, uz njegovo se ime i prezime navodi i naznaka »kandidat grupe birača«,
3. serijski broj.

Na glasačkom listiću navode se kandidati onim redom kojim su navedeni na listi kandidata za izbor zastupnika nacionalnih manjina. Ispred imena i prezimena svakog kandidata stavlja se redni broj.

Glasuje se samo za kandidate za izbor zastupnika nacionalnih manjina navedene na glasačkom listiću i to zaokruživanjem rednog broja ispred imena kandidata.

Članak 78.

Važeći glasački listić jest onaj iz kojega se na siguran i nedvojbena način može utvrditi volja birača i okolnost za koju je listu ili kandidata birač glasovao.

Članak 79.

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,
2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi volja birača i okolnost za koju je listu, odnosno kandidata, glasovao,
3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više lista, odnosno kandidata,
4. glasački listić na kojem je birač glasovao za kandidate s različitih lista, a nije zaokružio jednu od lista.

Članak 79.a

Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je preferirani glas kandidatu s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glas kandidata neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas za dva ili više kandidata na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas kandidatu s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirani glas za kandidata s te liste.

Ako je birač dao preferirani glas za kandidate s različitih lista i zaokružio je redni broj ispred jedne od tih lista, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, kao i za preferirani glas s te liste ako je toj listi dao samo jedan preferirani glas.

Članak 80.

Glasovanje traje neprekidno od sedam do devetnaest sati.

U sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava glasovanje traje dva dana, s tim da završava na dan kada završava glasovanje u Republici Hrvatskoj.

Birališta se zatvaraju u devetnaest sati, ali će se biračima koji su se zatekli na biralištu omogućiti glasovanje.

Na biračkom mjestu moraju neprekidno biti nazočna najmanje tri člana biračkog odbora ili njihovi zamjenici.

Članak 81.

Predsjednik biračkog odbora dužan je i ovlašten osigurati red i mir na biračkom mjestu za vrijeme glasovanja, kao i nakon zatvaranja birališta.

Ako je to nužno radi očuvanja reda i mira, te radi nesmetanog odvijanja glasovanja, predsjednik biračkog odbora može zatražiti pomoć policije koja je na biračkom mjestu dužna postupati po njegovim uputama, a u okviru zakonskih ovlasti.

Nitko, osim pripadnika policije na poziv predsjednika biračkog odbora, ne smije doći na biralište naoružan.

Članak 82.

Predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlašteni član dužan je za svakog birača koji pristupi glasovanju utvrditi identitet i provjeriti da li je upisan u izvadak iz popisa birača za to biračko mjesto.

Identitet birača utvrđuje se identifikacijskom ispravom, sukladno posebnim zakonima.

Ako birač nije upisan u izvadak iz popisa birača, predsjednik biračkog odbora ili od njega ovlašteni član neće mu dozvoliti glasovanje, osim ako birač svoje biračko pravo na tom biračkom mjestu ne dokaže potvrdom nadležnog državnog tijela.

Potvrdu iz stavka 3. ovog članka birač je dužan predati biračkom odboru i ona je sastavni dio izvotka iz popisa birača za to biračko mjesto.

Članak 83.

Birač koji zbog kakve tjelesne mane ili zbog toga što je nepismen ne bi mogao glasovati na način predviđen ovim Zakonom, može doći na biračko mjesto s drugom osobom koja je pismena i koja će po njegovoj ovlasti i uputi zaokružiti odgovor.

Birač koji zbog teže bolesti, tjelesnog oštećenja ili nemoći nije u mogućnosti pristupiti na biračko mjesto, može o tome obavijestiti nadležno izborno povjerenstvo najranije tri dana prije dana održavanja izbora ili birački odbor na dan održavanja izbora.

Nadležna izborna povjerenstva zaprimljene zahtjeve birača za glasovanje izvan biračkog mjesta predaju nadležnim biračkim odborima uz cjelokupan izborni materijal.

Predsjednik biračkog odbora određuje najmanje dva člana biračkog odbora koji će birača iz stavka 2. ovoga članka posjetiti u mjestu u kojem se nalazi i omogućiti mu glasovanje.

Birač iz stavka 2. ovoga članka dužan je najmanje jedanput presaviti glasački listić na kojem je glasovao, staviti ga u posebnu omotnicu i zatvoriti je. Član biračkog odbora dužan je nakon povratka na biračko mjesto predati omotnicu predsjedniku biračkog odbora.

Predsjednik biračkog odbora presavijen glasački listić iz omotnice odmah ubacuje u glasačku kutiju na biračkom mjestu.

Na način ostvarivanja biračkog prava birača koji pristupi na biračko mjesto, ali mu je zbog tjelesne mane ili iz drugog razloga onemogućena pristupačnost biračkom mjestu primjenjuju se odredbe stavka 4., 5. i 6. ovoga članka.

Glasovanje izvršeno na način utvrđen stavcima 1. i 2. ovoga članka poimenično će se navesti u zapisnik o radu biračkog odbora.

Članak 84.

Po završenom glasovanju birački će odbor najprije prebrojati neupotrijebljene glasačke listiće i staviti ih u poseban omot koji će zapečatiti.

Potom birački odbor na temelju izvotka iz popisa birača i potvrda nadležnog tijela utvrđuje ukupan broj birača koji su glasovali.

Nakon što broj birača koji su glasovali bude utvrđen, odbor pristupa otvaranju glasačke kutije i prebrojavanju glasova.

Članak 85.

Ako se prilikom prebrojavanja glasova na biračkom mjestu utvrdi da je broj glasova prema popisu birača veći od broja glasova po biračkim listićima, vrijedi rezultat glasovanja po glasačkim listićima.

Ako se prilikom prebrojavanja glasova na biračkom mjestu utvrdi da je glasovao manji broj birača od broja glasova u glasačkoj kutiji, birački odbor će odmah prekinuti rad i uz izvješće dostaviti materijale općinskom, odnosno gradskom izbornom povjerenstvu.

Općinsko ili gradsko izborno povjerenstvo odmah će o tome izvijestiti izborno povjerenstvo izborne jedinice koje će poništiti glasovanje na tom biračkom mjestu, raspustiti birački odbor, te imenovati novi i odrediti ponavljanje glasovanja na tom biračkom mjestu u roku od 8 dana.

Članak 86.

Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu zabilježit će:

- broj birača prema izvratku iz popisa birača,
- koliko je birača glasovalo po izvratku iz popisa birača, a koliko na temelju potvrde nadležnog državnog tijela i koliko ukupno,
- koliko je birača glasovalo za izbornu jedinicu prema mjestu prebivališta, a koliko za izborne jedinice za izbor predstavnika nacionalnih manjina,
- koliko je glasova dobila svaka lista, odnosno koliko je preferiranih glasova dobio pojedini kandidat na toj listi,
- koliko je glasova dobio pojedini kandidat za izbor zastupnika nacionalnih manjina,
- koliko je glasačkih listića proglašeno nevažećim.

U zapisnik o radu biračkog odbora unose se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

Pisane primjedbe na zapisnik ovlašten je dati svaki član biračkog odbora.

Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora i njihovi zamjenici.

Svaki član biračkog odbora i svaki zamjenik ima pravo na presliku ili prijepis zapisnika o radu biračkog odbora, koji svojim potpisima ovjerovljuju svi članovi biračkog odbora.

Članak 87.

Birački odbor dostavlja zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom općinskom ili gradskom izbornom povjerenstvu, najkasnije u roku od 12 sati od zatvaranja birališta.

Birački odbor u sjedišta diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske dostavlja zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom izravno Državnom izbornom povjerenstvu u roku od 48 sati od zatvaranja birališta.

Članak 88.

O svom radu općinsko, odnosno gradsko izborno povjerenstvo vodi zapisnik u koji će ubilježiti:

1. broj birača upisanih u izvadak iz popisa birača na svom području,

2. broj birača koji su glasovali i broj glasačkih listića koji su proglašeni nevažećim,
3. broj glasova koje je dobila svaka lista, imena i prezimena kandidata s te liste s brojem preferiranih glasova te broj glasova koje je dobio pojedini kandidat za izbor zastupnika nacionalnih manjina.

Općinsko, odnosno gradsko izborno povjerenstvo dostavlja zapisnik o svom radu s ostalim izbornim materijalom izbornom povjerenstvu izborne jedinice, najkasnije u roku od 18 sati od zatvaranja birališta.

Članak 89.

O svom radu izborno povjerenstvo izborne jedinice vodi zapisnik u koji će ubilježiti:

1. broj birača upisanih u izvadak iz popisa birača na svom području,
2. broj birača koji su glasovali i broj glasačkih listića koji su proglašeni nevažećim,
3. broj glasova koje je dobila svaka lista, imena i prezimena kandidata s te liste s brojem preferiranih glasova, broj glasova koje je dobio pojedini kandidat za izbor zastupnika nacionalnih manjina te imena i prezimena kandidata sa svake liste koji su izabrani za zastupnike.

Svaki član izbornog povjerenstva izborne jedinice može staviti pisane primjedbe na zapisnik. Zapisnik potpisuju svi članovi izbornog povjerenstva izborne jedinice.

Izorno povjerenstvo izborne jedinice zbrojit će rezultate glasovanja na biračkim mjestima na svom području najkasnije u roku od 24 sata od sata zatvaranja birališta.

Izorno povjerenstvo izborne jedinice dostavit će izborne rezultate na svom području Državnom izbornom povjerenstvu zajedno sa zapisnikom o svom radu na način i u roku koji im ono odredi.

Članak 90.

Brisan.

Članak 91.

Rezultate izbora za zastupnike Sabora utvrđuje Državno izborno povjerenstvo.

Članak 92.

Kad Državno izborno povjerenstvo utvrdi rezultate glasovanja za zastupnike bez odlaganja će objaviti:

1. broj birača upisanih u popise birača, broj birača koji su glasovali u svakoj izornoj jedinici, koliko glasova je dobila pojedina lista u izornoj jedinici, imena i prezimena kandidata s te liste s brojem preferiranih glasova, i koliko je bilo nevažećih glasačkih listića,

2. broj zastupničkih mjesta koje je dobila svaka lista, te imena i prezimena kandidata koji su izabrani za zastupnike,

4. ime i prezime kandidata i njihovih zamjenika koji su izabrani u svakoj izbornoj jedinici u kojoj se bira zastupnik nacionalnih manjina i njegov zamjenik.

Članak 93.

Tijekom trajanja glasovanja Državno izborno povjerenstvo može objavljivati privremene podatke o broju birača izašlih na izbore.

Članak 94.

Državno izborno povjerenstvo nakon zatvaranja birališta može objavljivati privremene i neslužbene rezultate izbora prema svome nađenju.

Službeni rezultati objavit će se nakon što se iscrpe sva pravna sredstva u zaštiti biračkog prava ili proteknu rokovi za njihovo podnošenje.

TROŠKOVI ZA PROVEDBU IZBORA

Članak 95.

Sredstva za pokriće troškova izbora osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, a njima raspolaže Državno izborno povjerenstvo.

Državno izborno povjerenstvo određuje način korištenja sredstava, provodi nadzor nad njihovim utroškom, te dodjeljuje odgovarajuća sredstva izbornim povjerenstvima u izbornim jedinicama.

Državno izborno povjerenstvo objavit će na svojim mrežnim stranicama cjelovito izvješće o visini troškova izbora i načinu njihova korištenja u roku od 30 dana od dana objave službenih rezultata izbora.

ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

Članak 96.

Ustavnost i zakonitost izbora nadzire Ustavni sud Republike Hrvatske.

Ustavni sud Republike Hrvatske rješava i izborne sporove koji nisu u djelokrugu sudova, odlučujući u povodu žalbe na rješenje nadležnoga izbornog povjerenstva.

Članak 97.

Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja ili u postupku izbora može podnijeti svaka politička stranka, osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste, kandidati za zastupnike u Sabor, najmanje 100 birača ili najmanje 5% birača izborne jedinice u kojoj se provode izbori.

Ukoliko je listu izborne jedinice ili kandidata za zastupnika nacionalne manjine predložilo više političkih stranaka prigovor će se smatrati pravovaljanim i kad ga je podnijela samo jedna politička stranka.

Članak 98.

Prigovor zbog nepravilnosti u postupku kandidiranja i u postupku izbora za zastupnike podnosi se Državnom izbornom povjerenstvu u roku od 48 sati računajući od isteka dana kad je izvršena radnja na koju je stavljen prigovor.

Državno izborno povjerenstvo dužno je donijeti rješenje o prigovoru u roku od 48 sati od dana kada je dostavljen prigovor, odnosno od dana kada su dostavljeni izborni materijali na koje se prigovor odnosi.

Članak 99.

Ako Državno izborno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, Državno izborno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti.

Članak 100.

Protiv rješenja Državnoga izbornog povjerenstva podnositelj prigovora ima pravo podnijeti žalbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Žalba se podnosi Ustavnom sudu Republike Hrvatske putem Državnoga izbornog povjerenstva, u roku od 48 sati računajući od isteka dana kada je primljeno pobijano rješenje.

Ustavni sud Republike Hrvatske dužan je donijeti odluku o žalbi u roku od 48 sati od dana njezina primitka.

Članak 101.

Podnijeti prigovor, odnosno žalba u postupku zaštite izbornog prava ne odgađaju obavljanje izbornih radnji koje su propisane ovim Zakonom.

Članak 102.

Na podneske i rješenja u postupku po odredbama ovoga Zakona ne plaćaju se upravne pristojbe.

ETIČKO POVJERENSTVO

Članak 103.

Etičko je povjerenstvo nadstranačko tijelo općepriznatoga javnog ugleda koje priopćenjima i upozorenjima djeluje na promicanje i ostvarivanje etičkih i demokratskih načela u izborima.

Etičko povjerenstvo ocjenjuje ponašanje sudionika izbora tijekom izborne promidžbe i samog postupka izbora i provodi izvanupravni nadzor izborne promidžbe.

Članak 104.

Etičko povjerenstvo ima predsjednika i šest članova od kojih po tri člana predlažu većinska i oporbene političke stranke, sukladno stranačkom sastavu Sabora.

Članove Povjerenstva, na temelju prijedloga parlamentarnih političkih stranaka, imenuje Ustavni sud Republike Hrvatske iz reda istaknutih javnih osoba koje nisu kandidati na izborima i nisu članovi niti jedne političke stranke.

Članak 105.

Predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti po položaju je predsjednik Etičkog povjerenstva.

Članak 106.

Nakon objave odluke o raspisivanju izbora, a prije početka izborne promidžbe, Etičko povjerenstvo donijet će i objaviti Izborni etički kodeks koji čine sustav pravila o ponašanju pojedinaca i političkih stranaka u izbornoj promidžbi i izbornom postupku. Prije donošenja Izbornoga etičkog kodeksa Etičko povjerenstvo zatražit će mišljenje parlamentarnih političkih stranaka.

PROMATRANJE IZBORA

Članak 107.

Pravo promatrati izborni postupak, provedbu izbora te rad izbornih tijela imaju:

- promatrači političkih stranaka registriranih u Republici Hrvatskoj koje su predložile kandidacijsku listu, odnosno kandidata (u daljnjem tekstu: promatrači političkih stranaka),

- promatrači birača koji su predložili neovisnu listu, odnosno kandidata (u daljnjem tekstu: promatrači birača),

- promatrači nevladinih udruga registriranih u Republici Hrvatskoj kao udruga koja djeluje na području neovisnog promatranja izbornih postupaka, odnosno promicanja ljudskih i građanskih prava (u daljnjem tekstu: promatrači nevladinih udruga),

- promatrači međunarodnih organizacija koje djeluju u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: strani promatrači).

Pravo promatranja izbora obuhvaća promatranje cjelokupnog izbornog postupka, a osobito glasovanje, rad izbornih tijela i uvid u cjelokupan izborni materijal.

Članak 107.a

Politička stranka, odnosno udruga dužna je promatraču kojega je odredila izdati potvrdu o svojstvu promatrača. Potvrdu izdaje i potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje političke stranke, odnosno udruge određena statutom ili drugom odlukom donesenom na temelju statuta stranke, odnosno punomoćnik kojega ta osoba ovlasti.

Predlagatelj ili osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste, predlagatelj kandidature kandidata grupe birača, odnosno birači nacionalnih manjina ili kandidat grupe birača dužni su promatraču kojega su odredili izdati potvrdu o svojstvu promatrača. Potvrdu izdaje i potpisuje predlagatelj ili osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste, birači nacionalnih manjina, predlagatelj kandidature kandidata grupe birača ili kandidat grupe birača, odnosno punomoćnik kojega ta osoba ovlasti.

Kandidat na izborima ne smije biti promatrač na izborima za koje je kandidat.

Članak 107.b

Političke stranke te osobe iz članka 107.a stavka 2. ovoga Zakona mogu podnijeti zahtjev za promatranje izbora od dana objave zbirnih lista, kandidacijskih lista, odnosno zbirnih lista kandidatura. Uz zahtjev za promatranje izbora podnosi se i potvrda političke stranke, odnosno potvrda predlagatelja kandidature kandidata grupe birača ili kandidata grupe birača o svojstvu promatrača.

Nevladine udruge i strani promatrači mogu podnijeti zahtjev za promatranje izbora od dana stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora. Uz zahtjev za promatranje izbora nevladina udruga će dostaviti presliku rješenja o upisu u registar udruga, a strani promatrač odobrenje Državnog izbornog povjerenstva.

Na prijedlog međunarodne organizacije koja djeluje u Republici Hrvatskoj status stranog promatrača odobrenjem utvrđuje Državno izborni povjerenstvo.

Zahtjevi za promatranje izbora i popis promatrača dostavljaju se nadležnom izbornom povjerenstvu jedinice na čijem se području namjeravaju promatrati izbori, najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora.

Članak 107.c

Službenu iskaznicu promatraču izdaje i uručuje nadležno izborni povjerenstvo jedinice na čijem se području izbori promatraju, a za stranog promatrača iskaznicu izdaje i uručuje Državno izborni povjerenstvo. Promatrač je dužan nositi vidljivo istaknutu službenu iskaznicu za cijelo vrijeme promatranja izbornog postupka i rada izbornog tijela.

Ako nadležno izborni povjerenstvo promatraču nije izdalo iskaznicu, promatrač će se identificirati rješenjem nadležnoga izbornog povjerenstva jedinice kojim je promatraču odobreno promatranje izbora političkoj stranci, odnosno udruzi te osobama iz članka 107.a stavka 2. ovoga Zakona, a strani promatrač odobrenjem Državnog izbornog povjerenstva.

Članak 107.d

Promatrač koji promatra rad biračkog odbora ima pravo biti nazočan tijekom rada biračkog odbora od pripremanja biračkog mjesta prije njegova otvaranja, za vrijeme glasovanja, prebrojavanja glasačkih listića i utvrđivanja rezultata glasovanja te ispunjavanja zapisnika o radu biračkog odbora.

Promatraču je dopušteno stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkog odbora u zapisnik o radu biračkog odbora ili ih u pisanom obliku priložiti tom zapisniku.

Birački odbor dužan je primiti pisanu primjedbu promatrača i priložiti je zapisniku o radu biračkog odbora i o tome izdati potvrdu.

Promatrač smije dolaziti i odlaziti s biračkog mjesta, ne remeteći postupak glasovanja i rad biračkog odbora.

Promatrač ne smije odgovarati na upite birača, a u slučaju da mu se birač obrati, dužan je uputiti ga predsjedniku ili članu biračkog odbora.

Članak 107.e

Promatrač ima pravo biti nazočan tijekom rada nadležnog izbornog povjerenstva za vrijeme održavanja sjednica te upozoravati na uočene nepravilnosti.

Promatračima je dopušteno stavljati obrazložene primjedbe na rad izbornog tijela i dužni su ih u pisanom obliku priložiti zapisniku o radu tog izbornog tijela.

Promatrač ima pravo zahtijevati presliku ili prijepis zapisnika o radu izbornog tijela čiji je rad promatrao te ima pravo biti nazočan primopredaji izbornog materijala.

Članak 107.f

Izorno tijelo čiji se rad promatra ne smije isključiti promatranje, ali smije ograničiti broj promatrača ako nedostatak prostora ili drugi razlozi ne dopuštaju istodobno promatranje svim promatračima. Političkim strankama, biračima koji su predložili kandidate, nevladinim udrugama i međunarodnim organizacijama mora se omogućiti da imaju najmanje po jednog promatrača na biralištu ili pri izbornom tijelu.

Izborna tijela dužna su promatračima omogućiti promatranje i praćenje svog rada.

Promatrač ima pravo promatranja cjelokupnog izbornog postupka i pravo uvida u cjelokupan izborni materijal sve do proglašenja službenih konačnih rezultata izbora.

Članak 107.g

Promatrač ne smije ometati rad izbornog tijela.

Predsjednik izbornog tijela usmeno će opomenuti promatrača koji ometa rad izbornog tijela. Ako promatrač unatoč opomeni nastavi s ometanjem, predsjednik izbornog tijela ovlašten je naložiti njegovo udaljavanje.

Promatrač ne smije tonski ili video snimati rad izbornog tijela. Također, ne smije nositi bilo kakve oznake, fotografije kandidata ili druge promidžbene materijale te na bilo koji drugi način utjecati na birače.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 108.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o izborima zastupnika u Sabor Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 22/92., 1/93., 30/93. - pročišćeni tekst, 11/94., 68/95. i 108/96.).

Članak 109.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".